

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA
CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

LA VIDA DELS CARRILAIRES

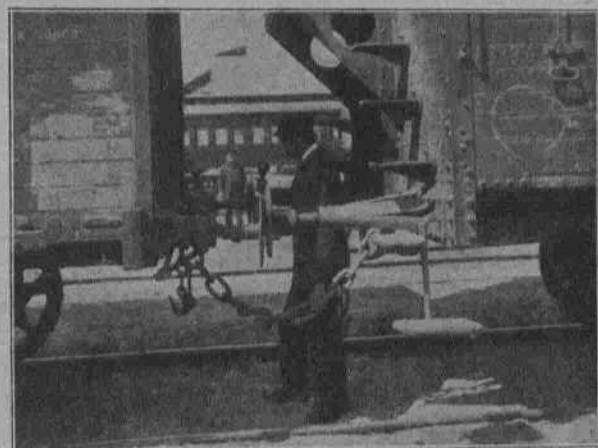
(Notes informatives pera l'història d'un conflicte obrer)

TAQUILLER
Treballa 12 hores o més, y cobra 12 rals diaris.

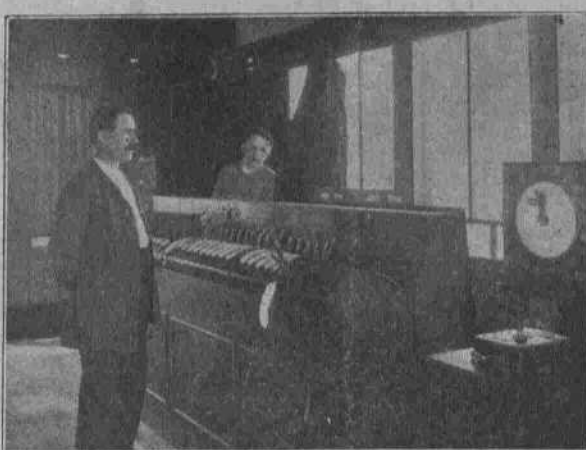
MOSSO D'ESTACIÓ
Treballa 16 hores y cobra 10 rals.

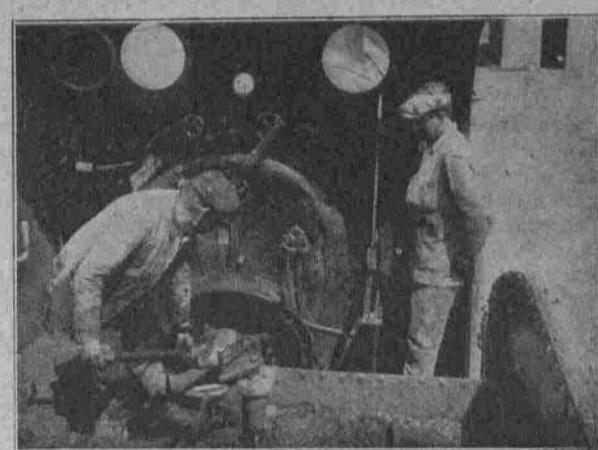
ENGANXADOR
Treballa 12 hores y cobra 12 rals.

TELEGRAFISTA AUXILIAR
Treballa 12 hores y cobra 11 rals.

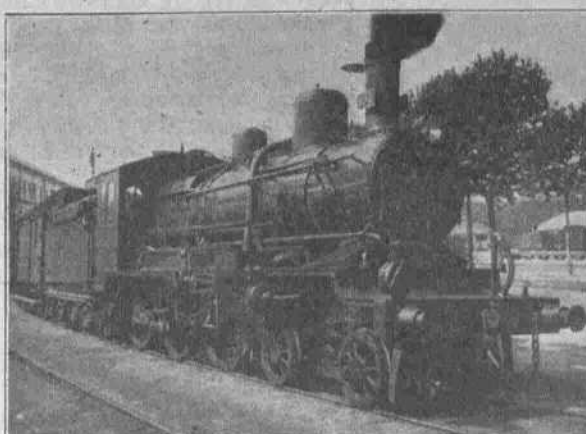
GUARDA-AGULLES D'ENCLAVAMENT
Treballa 12 hores y cobra 12 rals.

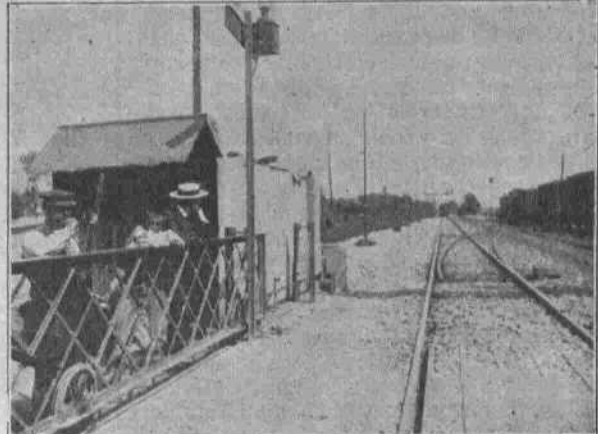
FOGONER
Treballa les hores que convenen y cobra 15 rals.

GUARDA-AGULLES
Treballa 12 hores y cobra 12 rals.

MAQUINISTA
Treballa les hores que convenen y cobra 5 pessetes.

GUARDA-BARRERA
Treballa 12 hores y cobra 10 rals (servei de nit)
y 4 rals (servei de dia).

22 DE SETEMBRE DE 1912

XVII ANIVERSARI DE LA MORT
DE

Ignocent Lòpez Bernagosi

LA CAMPANA DE GRACIA

dedica aquest record a son inoblidable fundador

NOTES OBRERES

El plet
dels carrilaires

Predomina el pessimisme a l'hora en que escrivim aquesta nota. Sembla que la comissió de ferroviaris catalans que anà a Madrid pera conferenciar ab el Govern y ab els representants de la companyia, no s'ha pogut entendre ab els senyors de l'altra banda de la barricada. Y la declaració oficial de vaga ja està feta. ¿Se trobarà, en els vuit dies de terme, una solució o un aplassament que evitin el conflicte? Això es lo que resta pera saber.

Mentres tant, alguns alts personatges oficials, com el director d'Obres públiques, senyor Zorita, cometen l'indelicadesa d'aversar judicis, afirmant que'ls obrers no tenen raó. En casos greus com el present, lo millor que poden fer certs senyors es guardar un discret silenci. Ja que la seva intervenció en l'assumpte no ha estat satisfactoriament eficaç, al menys que no sigui perjudicial y desgraciada.

Si la vaga ve, ¿serà aquesta prou formidable pera fer capitular a la companyia M. Z. A.? Es aquesta una pregunta que ningú, millor que'ls mateixos carrilaires, pot contestar. Ells saben que pensa cada un dels seus companys y quin grau de decisió y entusiasme hi ha entre el proletariat català del rail. Jutjant per les assemblees ferroviaries celebrades aquest mes a Barcelona, cal reconeixer que l'unitat entre'ls carrilaires es completa y que'l seu entusiasme es gran.

Les simpaties del public segueixen essent pera'ls ferroviaris. Perquè'l public sab que, malgrat els grossos beneficis de la companyia y el caríssim import dels passatges, els obrers carrilaires tenen el mateix sòu miserim de quinze anys enrra y treballen tres quartes parts del dia entre neguits y perills. Quan la vaga dels carrilaires francesos, aquets demanaven la *pessa de cent sòus*, els cinc francs. Y tothom els donava la raó en la qüestió del sòu. ¿Còm pot negarse aquí la raó completa als obrers, que demanen una petita millora en els seus sòus de nou y deu rals?

A. R. y V.

Les fòrmules
de la lluita anticlerical

VULGARISACIONS

VIAT acabaran, segons totes les probabilitats, les vacances del poder legislatiu. El projecte de Mancomunitats serà, per de prompte, la qüestió vital de les Corts. Compren l'interès de Catalunya per aquesta futura llei; trobo ridicols les insinuacions de certs lliberals contra el *perill* separatista de la reforma; però no hi ha que oblidar que, per aquesta mateixa consideració de l'ortodòxia perfecta de les mancomunitats dins l'espanyolisme dogmàtic, s'atenúa considerablement l'importància, la transcendència que puguin tenir. Se les califica, en un mot, d'*ignocents*; això es, d'anodines, d'inofensives, de manses...

Les Corts obriran el curs ab la terrible discussió d'aquell projecte. Però... ¿es que se'l farà servir de derivatiu contra l'*altre*, contra el terribllissim y escandalós projecte d'associacions, pera evitar el llamp de les ires episcopals, que ja s'anuncia? ¿Serà possible que s'intenti posar terme a la situació Canalejas, sense tocar la qüestió religiosa?—Aquet periodic té d'escriure avui també la seva petita pastoral, ab motiu de l'actitut dels bisbes. Mancaria a la seva historia si no ho fes.—Exercim, avui, d'*anti-bisbes*...

Encara no he vist exposat enlloc, clarament, el veritable plet actual entre l'Estat espanyol y l'Església romana. En resum, hauriem de definir en aquesta forma les reivindicacions de l'Estat: obtenir la pròpia manumissió, emancipar-se de l'esclavitud de Roma; quan se diu «Aspirem a la separació de l'Estat y l'Església», en realitat se vol dir «Aspirem a alliberar l'Estat, avui presoner de l'Església». Tota separació política suposa una prèvia corrent de *separatisme*, y davant tot separatisme hi ha una de les dues parts que protesta y s'oposa violentament a la separació. ¿Quina part? ¿La part dominada? No, en veritat. La part dominadora, perquè no vol perdre la seva condició senyorial. El plet espanyol es, doncs, avui, una vera guerra per l'independència espanyola; hi ha un lligit separatisme espanyol, no ja separatisme de la tirania absoluta romana, sinó també de l'interna oligarquia episcopal y monacal. «Aspirem a l'Estat lliure».—Heus aquí un concepte que'm sembla clarament explicat.

En les relacions entre l'Església y el poder civil poden presentar-se quatre casos:

I. *Ultramontanisme* o *clericalisme* (cas present d'Espanya), o sia la sotmissió reconeguda de l'Estat envers l'Església per la professió del catolicisme oficial, del catolicisme com a religió d'Estat (es dir *política* y no ja nacional; religió de la persona jurídica *poble* y no ja de l'individu, únic que pot tenir religió, perquè es l'únic susceptible de vida d'ultratomba). Es el feudalisme exercit per l'Església sobre l'Estat. L'ultramontanisme, en fórmula, pot esser designat així:

IGLESIA > ESTAT

II. *Separació de l'Església y l'Estat*; lo que va expressat en la fórmula, massa famosa, *l'Església lliure en l'Estat lliure*.—En aquest cas se reconeix implícitament la coexistència d'una potestat individual junta la temporal o laica. En rigor, l'autoritat pública ve a esser, aleshores, una mena de Consulat, com el de la República romana: el sobirà nacional y el Papa venen a esser els dos consuls, ab jurisdicció paralela; l'arcalde y el bisbe són els dos delegats ciutadans d'aquell duumvirat. Hi ha un Estat clerical dins l'Estat civil, o al revés.

La fórmula es aquesta:

IGLESIA = ESTAT

o

IGLESIA + ESTAT

III. *Regalisme*.—L'Església nacional sotmesa al poder. L'Estat, assimilador de l'Església, com de tot altre poder. Es la situació encarnada d'una manera explícita per la casa de Borbó en el seu gran temps, si bé a Espanya l'exercien abans en altra forma els monarques de la dinastia austriaca, sobre tot pel ministeri de l'Inquisició, veritable Església hispana. Així com, segons la fórmula primera, els Concorrats entre l'Estat y Roma són tals concorrats (perquè no són pactes, no són contractacions entre dues entitats lliures, sinó que són privilegis, concessions o Cartes otorgades per Roma, suprem poder), inversament, en el regalisme, l'Estat se reserva el dret d'intervenir y autorisar o no les comunicacions entre Roma y les diòcesis nacionals, vassalles pròpies; tal es la doctrina del *placet*. Es clar, doncs, que

l'Església romana, sotmesa a un regalisme, aspirarà, per de prompte, a un règim de separació, contra'l qual protesta en el cas de trobar-se en situació de dominadora. Es una equivalència de lo que passa en quant al criteri pedagògic de l'Església, que opta pel monopoli de l'ensenyansa per l'Estat quan l'Estat està sotmès a l'Església; y en cambi opta per la llibertat d'ensenyansa quan l'Estat es plenament civil, això es, plenament *Estat*.—Contra'l regalisme l'Església armà una institució ultramontana, milícia universalista, propiament *catòlica*, sotmesa a Roma pel lligam del vot d'obediència directa al Papa; aqueixa institució fou la dels jesuïtes, que arribà a santificar l'atentat personal contra'l monarca quan aquet fos un tirà als ulls del criteri eclesiàstic, es dir, quan s'emancipés de la tutela romana. De manera que, contra'l localisme de l'Estat, l'instint clerical apelà a un poder internacional y universalista. Es la mateixa tàctica observada per la Revolució, quan apelà a una ordre internacional y universalista, la francmasoneria, contra'ls Estats sotmesos a una dictadura eclesiàstica. Y de la mateixa manera, avui, nosaltres, contra'ls darrers dominis nacionals de l'Església, apelem a una altra força internacional, cosmopolita y universalista: el socialisme.—El regalisme, doncs, es a l'ultramontanisme lo que'ls Estats confessionals són al socialisme.—La fórmula regalista seria la identificació:

IGLESIA ESTAT

IV. *Laïcisme*.—El poder civil o popular, autoritat y jurisdicció úniques. L'Església sotmesa plenament a l'Estat, y desconeguda per ell com institució. La fórmula seria:

IGLESIA < ESTAT

Y aquesta es la que volem nosaltres.

GABRIEL ALOMAR

Xampany de freixa

SOM fervents admiradors dels senyors Layret y Bastardas, y reclosos en nostra llar modesta beguerem, en honor seu, una democràtica copa de malvasia, a la mateixa hora en que ostentósament y tirant el pit enfòra, bevia l'aristocràtic xampany molta gent que a bon segur es menys amiga que nosaltres dels senyors Bastardas y Layret.

Desde que comensaren a intervenir en les lluites polítiques, el nostre fervorós aplauso moltes voltes, un respectuós silenci en algunes ocasions y una fonda simpatia sempre, han acompanyat als dos il·lustres republicans homenatjats. Admirem en el senyor Bastardas la seva perfecta equanimitat, la serenitat ab que judica totes les coses, la justesa de les seves apreciacions; encaixa exactament en tots els carrecs; no desafina mai, ni en les paraules ni en les accions; correcte, ponderat, judiciós y de figura simpàtica, ens recorda al malaguanyat Carnot, y en la nostra fantasia ja el veiem ocupant dignament el carrec de President de la República Catalana, si algun dia l'Estat espanyol ens abandona. Ens encanta, del senyor Layret, el modo habil ab que sab agermanar la energia dels seus nervis ab la claretat de la seva intel·ligència; mentres convens ab l'eloqüència de ses paraules y la força dels seus arguments, entusiasma ab el foc dels seus ulls llampegants; el prestigi merescut de que gosa, adquirint lluitant gallardament per la República y per Catalunya, dona més autoritat encara a ses opinions que, constantment sinceres, mereixen sempre el més profund respecte. A les moltes qualitats dels senyors Layret y Bastardas s'hi afegeixen una honradesa mai discutida, una historia sens màcula, un caracter atraient, y per això nosaltres varem adherirnos d'esperit a l'homenatge y varem alçar la copa en honor als bons amics senyors Bastardas y Layret.

En persona, no volguérem ni podiem assistir-hi. Ens plauen els obsequis íntims a volguets amics, quan no'ns reunim més que'ls que estem units per una comunió esperitual. Estem violents en un lloc massa public, entre cares desconegudes y ab la rialla obligada a qualsevol tonteria.

Y encara menys ens plauen quan, com desde fa algun temps, aquets *liquids d'honor* no s'organisen pera honorar a un amic, sinó pera murmurar de l'afi; no en favor de *fulano*, sinó contra *sulano*. L'homenatge es l'excusa pera l'insult; l'homenatge fa de *mingo* pera tirar contra l'amic d'ahir que avui no'ns vol donar gust. Una festa d'amor es convertida en ventadora d'odi; s'alça la copa pera beure en obsequi d'un y llensarla ab furia contra el cap d'un altre.

Sempre llastimosament s'empleen totes les energies contra els d'aprop. No hi ha pitjor tancó que'l de la mateixa fusta. Són els antics amics de la «Lliga», els més fermes adversaris de la «Lliga»; seran els antics companys d'«Unió» els que, ab més furia, voldran mossegarse. Les prudents advertencies de l'excelent republicà y bsn amic de tots, en Lluís de Zulueta, no seran escoltades. La veu del seny queda ofegada entre les cridories de l'odi.

No, no assistirem a cap d'aquets homenatges, inspirats un bon xic pera baixes intencions. Preferim el got de malvasia, begut ab sant amor, a la copa de *xampany de freixa* llençada a l'esquena d'un correligionari.

JEPH DE JESPU

ETXA trista.

Ahir, 20 de Setembre, si-gué el quart aniversari de la mort de don Nicolau Salmerón, ocoreguda l'any 1908 a Pau, aont, com se recorda, s'havia instalat el gran patrici pera referse y descansar un poc de les seves ardoroses y llargues campanyes en favor de la llibertat y de la redempció del poble.

Gravat en la memoria de tots lo que en Salmerón havia fet pera la nostra terra estimada, a la qual va dedicar els darrers esclats de la seva poderosa intel·ligència, la fetxa del 20 de Setembre ha de ser pera Catalunya, més que pera cap altra regió, una diada de dol y de reculliment y una renovació de la promesa de que jamai, els que som veritables demòcrates y catalans de cor, oblidarem les altes ensenyances que, esplèndit y abnegat, va sembrar entre nosaltres l'admirable ex-president de la República espanyola.

¿Diuen que llops ab llops no's mosseguen?... ¡Vaia si's mosseguen!... Y fins s'insulten y's peguen y s'assalten els caus y's fan tot el mal que poden en el mobiliari.

Si ho dubten, pregúntinlo als socis del *Círcol radical* del carrer del Vidre, que'l dilluns al vespre varen rebre la visita d'uns quants individus, tant o més radicals qu'ells, y que en un tancar y obrir d'ulls els deixaren el pis com un camp pel qual hi ha passat la llagosta.

¡Que content deu estar el *caudillo*, davant d'aquet vergonyós espectacle!...

—¡Assaltadors, assaltats, tots—deu dir fregantse les mans ab satisfacció—tots son delixebles meus!...

Ha succeït lo que nosaltres esperavem. L'agrupació socialista de Barcelona ha acordat per immensa majoria insistir en la conveniència de que continuï la Conjunció republicana socialista.

Així ho farà constar en la pròxima assemblea nacional del partit obrer el delegat dels afiliats catalans, senyor Recasens Mercader, de Reus.

Considerem molt encertada la resolució dels socialistes barcelonins.

¡Bon comensament!...

De la famosa esquadra dels «doscents milions» tenim ja llistos y a punt d'entrar en servei els torpeders números 1 y 2.

Hem dit que estan a punt d'entrar en servei, y cal rebaxarne alguna cosa d'aquesta afirmació.

El dimars els dos nous torpeders varen sortir de Cartagena pera efectuar probes de velocitat, y tan bé varen anar aquestes, que al ser al davant del cap Palos, el número 1 ¡ai qué tinc, ai qué no tinc!, no pogué seguir la marxa y va necessitar que'l número 2 el remolqués al port.

Sembla—diu un despaig telegràfic—que les averies sofertes pel torpeder són de molta importància.

¿Què significa això?

Ho ignorem en absolut.

Però, gats escaldats en el ram d'esquadres, encara no sentim dir que un torpeder nou de trínca ha sofert averies d'importància, ja tremolem.

Pera el dia 3 del vinent Octubre convoca el senyor Lerroix l'Assamblea municipal de la seva colla.

En ella s'haurà de parlar baix, no's permetrà l'entrada segons a quí y les discussions s'ajustaran a una pauta feta pel propi *cosechero*.

¿Junta de metges?...

Això vol dir que'l malalt està molt més grave de lo que'ns creïem.
Pobre lerrouxisme!
Vida alegre y muerte triste.

Per acort de la Comissió organitzadora, se fa saber als federals nacionalistes que l'inscripció en el cens del partit que, segons les bases publicades, havia d'haverse tancat el dia 15, continuarà fins al proper dimars, dia 24, en quina fetxa quedarà definitivament closa l'admissió de noves inscripcions.

Aquesta operació, com ja saben els nostres lectors, pot efectuar-se en el domicili de totes les entitats de l'Unió F. N. R.

¡Ara, ara!...

—Si no'ns otorguen això, ens declararem en vaga— ha dit la gent, ensenyant un full de paper de barba. ¡Aquí! vull veure, don Pep! Ha arribat l'ocasió magna de provar que es governant de fets y no de camama.

Fins avui—ja ho podem dir— totes les seves hassanyes s'han reduït a passar els dies y les setmanes, y sostenir-se al poder fent d'equilibri miracles, però sense arribar mai a resoldre res ab grapa ni a deixar fallat y llest cap problema d'importancia.

Si ha sapigut que'ls companys li armaven una emboscada, vostè ha cridat al capdill de la conjura nefanda, li ha donat una gran creu, dos governs civils o un'acta, y ab tota tranquil·litat s'ha ajegut a l'otomana.

Si li han contat que en Moret duia les dents esmolades y venia disposat a fer qualsevol desgracia, vostè li ha enviat un amic —en Romanones o l'Alba— y ab cinc o sis concessions y algunes promeses vagues ha vist en un santiamen desfeta la nuvolada.

Si ha sapigut que'ls obrers, cansats de «viure» de gana, daven l'adeu al terròs y emigraven a bandades, y que en tal comarca el pa era ja una cosa rara y en tal altra a fi de mes plegarien quatre fàbriques, vostè ha fet un joc de mots, ha dit unes quantes gracies y ja no s'ha parlat més d'aquels negres panorames.

Això, don Pep, s'ha acabat. ¿Sent?... Són els braus carrilaires. No són en Pío Gullón ni en Montero, els que reclamen. Ara, doncs, es quan veurem si es certa la seva trassa y es d'or pur o de llautó aquet talent que la fama li ve atribuïnt anys hà y si en les dolencies graves resulta un doctor tan llest com en les febreutes manses o en les simples erupcions polític-parlamentaries.

C. GUMA

Estremituts agòniques

E l dilluns d'aquesta setmana va tenir Barcelona un 25 de Novembre civil—o incivil. Com ja ha explicat la premsa diària, un escamot lerrouxià assaltà el local del Centre Radical del carrer del Vidre, destruí el moblatge y trencà el mirall y els objectes que hi havia sobre les taules de cafè. És lo que deia un lerrouxista ab pretensions de xistos: «Quan els dissidents varen instal·lar el casino al carrer del Vidre, ja s'ho podien

pensar que qualsevol dia hi hauria la gran trencadissa».

La trencadissa ha vingut. Ha sigut un acte covard, baix, indigne. Constitueix una negra vergonya pera'l partit radical, per més que la vergonya—com cosa no reduïble a diners—no interessa gaire a certa gent del lerrouxisme. Portar les lluites y les competencies polítiques al terreny dels assalts a mà armada, no es propi d'homes republicans, sinó de lladregots y reventadors de pisos. ¡Aixís respecten les kàbiles de Muley Lerroux l'inviolabilitat del domicili, principi lliberal proclamat pel dret modern!

Quan a tals procediments apelen els sectaris del caudillo, senyal certa de que'l seu partit se troba gravíssimament malalt. Aquestes estremituts epilèptiques fan l'efecte de les estremituts de l'agonia. El lerrouxisme encara crida, encara aixafa mobles y trenca pisa y vidrieria. Però sent ja les angúnies y les basques de la mort.

Si: mor el lerrouxisme. Y en les seves malifetes postreres, els seus heroes són aqueixos respectables subjectes coneguts ab els pintorescos motius de *Fray Amador* y *El tallat*.

Port de la Selva, 8 de Setembre.

¡Sembla mentida que's jugui tant ab la conciencia dels pobles! Y ho sembla més, quan, d'entre'ls que hi juguen, n'hi han que's diuen liberals, en el sentit practic de la paraula, y's vanten d'odi al caciquisme, aqueix monstre que socava el nostre terreny ab tanta gosadia.

El nostre Ajuntament, constituït per elecció popular, ab el beneplacit de tots els individus que'l componen no compleix ab la missió que li està encomanada.

Tot resta abandonat; tothom fa lo que més li plau. ¿Y per què cercar retòriques pera definir fidelment els fets?

En una sola paraula englobaré l'expressió concreta de totes les anomalies que agraven pregonalement la vida soluble y els interessos dels veïns. «La gestió del nostre Municipi—dic, glosant als il·lustres Azcárate y Pau Iglesias,—es un veritable acte d'IMMORALITAT».

¿Raons... arguments?... Els fets són probes irrefutables.

Caciquisme, vol dir fer y desfer al lliure albir, malbaratar consciencies, valdre's d'un predomini tiranic... Aixís, doncs, cada un dels concellers nostres es un cacic; per lo tant, essent nosaltres el poble vexat per les llurs concupiscencies, fem que'l menyspreu més gran y afrontós caigui damunt seu, com estigma de sa mala gestió, boi preparantnos pera futures jornades lliberadores.

La sort de Mossèn Pollastre

ELS veïns de la Bonanova han tingut, ara de poc, tabola carco-mística, ab motiu de la festa major.

Mossèn Pollastre, que no reposa ni deixa de rumiar pera fer la competencia als establiments proxims, ha tirat enguany la casa per la finestra, y els simpatics veïns de la Bonanova s'han vist, vulgues que no, obsequiats ab una de gori-goris, tocs de campana y sermons, que ha fet fredat.

El *Correo Catalán*, que no té, per ara, altra feina que tocar el bombo místic, ha explicat lo que la festa religiosa de la Bonanova ha sigut. Els elogis a Mossèn Estebanell hi són, en *El Correo Catalán*, si us plau per forsa. Se veu que, a despit de la rabia que li porta, convé, a l'orgue dels requetès, tenir content a Mossèn Pollastre, que, sobre guanyar molts diners, disposa de bones influencies.

L'odi d'*El Correo* a Mossèn Estebanell se descobreix, no obstant, per entre'ls aplaudiments que hipòcritament li dedica. Mossèn Estebanell, que es un perfecte *bon vivant*, té fama de dinastic. El *Correo* sab d'una manera certa que, ara com ara, al menos, no compta ab la simpatia del capellà de la Bonanova, panxa-content abans que tot.

D'aquí, doncs, que, al parlar del sermó de festa major, sortís *El Correo* ab aquell seguit de topics y frases fetes, que, pera quedar bé tan sols, sense altra idea que la de sortir del pas, s'apliquen a la primera vulgaritat que, pera escarni de la gramàtica y martiri dels oients, s'enfila, per carambola, a la trona.

El pare Estebanell ha predicat al palau dels Reis. Es un capellà de *postín* y un orador de pretencions. Afortunadament, en l'exercici de la carrera, pot dir que, pera ell, transcorre la vida en un perfecte lliu de plomes. Se l'alaba, se'l mima, se'l reb bé y se l'aplaudeix. Encara que'ls enemics siguin nombrosos—doncs l'en-

veja y la mala fè són patrimoni de la gent d'Iglesia,—es lo cert y positiu que, per regla general, adopten els seus contraris l'actitut que en aquet cas de la festa major ha adoptat *El Correo*, y que consisteix en abaixar el cap, sotmetre's de grat o per forsa, y llepar... la mà de l'home al qual no's pot veure.

A Mossèn Pollastre la cosa li marxa vent en popa. Quants li volen mal, quants li envegen la sort y li maleeixen els ossos, estan que's donen als diables. Potser que, si un dia cau en desgracia, si algun cop l'esguerra, les canyes se li tornin llanses. Lo que no admet dubte es que's troba avui al candelero, y sab valdre's de l'ocasió.

El triomf es seu. Ha vensut per damunt de tots els obstacles y les enveges de la gent de sotana, que voldrien veure com la filoxera li mata la cullita. Afortunadament pera l'amo de la vinya tenen, els ceps de la Bonanova, un bon empelt, y no hi hà perill de que la malura li causi el més petit disgust.

Ja pot dir *El Correo Catalán* lo de *joya de oratoria sagrada y distinguido auditorio*, talment com podria dirho d'un capellà de missa y olla y de l'auditori d'una parroquia d'a quartó el rengle.

Després de llegirho seguirà, Mossèn Pollastre, comptant els bitllets de banc, bagatge, segons tothom sab, el més segur pera anar al cel.

BANYETA II

JAPONERIES

Cada terra fa sa guerra y cada casa es un món; té el seu estil cada poble, la seva superstició, els seus costums y creencies y les seves religions, ab les seves cerimonies y els seus cultes exteriors. Aquelles, gaire bé totes, y molts d'aquets, si no tots, de lluny semblen tonteries y, vistos d'aprop, ho són. Ben segur que si un subjecte d'una civilització diferent de la nostra, desde l'altra part de món y ab les consegüents errades d'impremta y de traducció, llegís que, aquí, les famílies, en el tranzit dolorós d'enterrar un dels seus membres, van a companyarlo tots els altres, ab ulls plorosos, y que lloguen uns senyors perquè segueixin el cotxe cantant extranyes cansons, vestits d'extranya manera, ab un barret de cartró y ab una llarga camisa a fora dels pantalons, diria lo que nosaltres diem avui del Japó, veient la seva manera d'enterrar als emperadors, y somrient exclamaría: —¡Que'n són de beneïts, que'n són!— Y el cas es que, aquet subjecte, tindria molta raó. De coses rares y extranyes se'n veuen per tot el món. Ara, això de que's suicidin, ab estoica abnegació, un general y sa esposa, en plena salut els dos, per no volguer sobreviure an el seu emperador, això són coses extranyes que's veuen sols al Japó.

VERDUM

ELEGRAFIEN de Viena que'l Congrés eucaristic celebrat en aquella capital ha sigut un exit... de fonda.

Tots els hotels, tots els restaurants de la gran ciutat austriaca, han estat, durant vuit dies, plens a vessar, y cafès, bars, tramvies y music-halls s'han cansat de guanyar quartos.

¿Y la religió?

Per ara, sens novetat.

Ja es cosa sapiguda que, pera'ls catolics moderns que granegen, la religió no es més que un *sport* que dona tò y vesteix y fa fi, y per-

met, de tant en tant, organisar romeries y excursions, com la que ara, ab l'excusa del Congrés eucaristic, ha portat a Viena 200.000 persones que en lo que menos pensaven era en l'eucaristia.

An en Lerroux ja han tornat a tirarli la cavalleria a sobre.

El desastre, aquesta vegada ha sigut a San Sebastián, aont, en companyia del seu trompet d'ordres, don Emiliano, va anar l'home a donar un miting de propaganda.

Diu que l'escandol va esser dels que deixen memoria.

Allí pitos; allí crits de ¡farsant! y ¡pastelerol; allí alusions al automòbil y al hotel del carrer d'O'Donnell...

No obstant, don Alejandro, que ja comensa a acostumar-se an aquet gènere d'ovacions, al sortir del Teatro Circo, aont tingué lloc la *corrida*, sembla que deia:

—*Ande yo caliente y silbeme la gente.*

Lo deplorable es que la premsa, preocupada ab la salsa, no s'hagi ficat ab el tall, o sigui ab el discurs que pronuncià don Alejandro y que en veritat no té desperdici.

¿Volen coneixe'n un tros, molt bonic?

Llegeixin:

«Queremos ofrecer nuestro concurso a la clase media y decir al pueblo que para la realización de sus aspiraciones tendrá en nosotros un instrumento.

»No le pedimos que milite bajo nuestras banderas. Venimos sólo a decirle que, sin compensación alguna, nos tiene aquí para hacer una *lenta revolución en la conciencia pública*».

¿Qué tal?

¿Veritat que això, més que d'en Lerroux, sembla d'en La Cierva o d'en Maura?

Dato estadistic satisfactori.

Durant el darrer mes d'Agost hi hagué, a Barcelona, un excés de 251 naixements sobre'l número de defuncions.

De modo que mentres les llevadores estan a les seves glories, els capellans estan tan cremats que fins se donarien als dimonis... si els dimonis els volguessin.

Llegim:

«Els mauristes asturians han comensat la publicació d'un setmanari monarquic conservador, que porta per nom *Nosotros*».

¡Allà ellos!

Diumenge passat, diada de Santa Maria, varen celebrar la seva fira anyal la major part dels pobles de Castella.

Ab motiu de la festa varen celebrarse, aquell dia, centenars de *capeas*, y, ab motiu de les *capeas*, va haverhi centenars de víctimes, morts y ferits, entre'ls aprenents de torero.

Aprenguessin de les nostres festes majors.

Els pobles de Catalunya

fan festes ab Jocs Florals.

Hi hà, en ells, perill d'adormirshi,

però no de pendre mal.

Dilluns passat, com diem en altre lloc, un escamot de lerrouxistes va assaltar el «Centro Radical» dels intranzigents, trencantho tot y emportantse'n tot lo que va volguer, entre altres coses un paquet de puros d'estanc.

Davant d'un acte de vandalisme tan insolit, ens agradaria saber què es lo que degué fer en Lerroux a l'arribar y enterarse'n.

¿Se devia fumar els puros?

Els centres monarquics conservadors han rebut un follet imprès que's titula: *Disposiciones que convendría adoptar en previsión de una huelga general revolucionaria*.

¡Inútil taleia!

Els conservadors que ho són de debò no més en tenen una, de *disposición a adoptar*, en vigílies de vagues:

Enviar els diners al banc.

Per això, precisament, tenim entès que s'ha creat el banc d'en Lerroux.

Veig que'ls carlistes han comensat, a París, la publicació d'un periodoc, orgue del partit a l'extranger.

El libelo's titularà *Le drapeau blanc*.

¿*Le drapeau blanc*?... Avui, deu esser blanc...

Però, no s'espantin, que aviat l'empastifaran ab unes quantes gotes roges, els rifadors de brownings.

Exit de llibreria.

Acaba de sortir a la llum un nou tomo dels episodis nacionals, titolat *Cánovas*.

¡Quina xaripa, el monstro! ¡Còm se deu estremir de goig a sota terra!
Perquè la veritat es que això ve a esser una mena de ressurrecció, ab totes les campanilles. Ja poden estar contents els conservadors. L'Àngiolillo el va mortalisar y, ara, en Gal·dós l'immortalisa.

¡Quin exit, en Max-Linder, a Barcelona!
Sols el Rei y un altre 20 de Maig solidari, poden competir ab la febra y la gentada que segueix a l'excentric artista cinematogràfic.

Per cert que ab una de les personalitats que primerament va entrevistar-se fou ab en Lerroux, segons contem.

—¡Soc el rei dels comics, ja ho veu!—va dir-li en Max.

—¡Altol... Ab això sí que no hi passo—respongué el banquer radical.—L'Emiliano y jo no tindrem tan públic com vostè, però, de comics, potser encara ho som més.

Un fulano que, a ses velleses, se les donava de missaire, va comprar, pera fer el fatxenda, un gran quadro representant Crist clavat en creu.

Al parlarne, un dia, a una senyora amiga, aquesta li preguntà:

—¿Es dir que es una obra d'art?... ¿Y que se sab qui va esser l'autor?

—¡Ja ho crec!—respongué el fulano.—Precisament porta una firma ab unes lletres ben grosses...

—Y ¿què diu, la firma?

—INRI.

Sentint campanes...

En un miting de sufragistes, la senyora X. defensava el seu sexe en aquesta forma:

—¡Es hora de que acabi aqueixa injusticia!... Entre l'home y la dona no hi ha sinó una petita diferencia.—

Un senyor del públic:

—Demano la paraula. Jo puc demostrar com la diferencia no es tan petita com vol suposar la senyora X.

Un príncep estranger, trobant-se a Roma, va visitar la capella Sixtina, acompanyat del Sant Pare, que allavors era Pio IX, y del cardenal Mattei.

—¿Veu?—digué aquet, ensenyantli unes relíquies.—Això es el dit de Sant Pere, apostol...—

Aquí el va interrompre el Papa, dient:

—No exagerem, no exagerem... Se sab que això es un dit, però ningú pot assegurar si era de Sant Pere o de Sant Pau.

Hi hà qüentos que fan com el vi: com més vells són, més merit tenen.

Y aqueix que anem a reproduir es un d'ells. Una vegada un xaval va anar a confessarse y després d'abocar els pecats vingué la penitencia.

—Ves a l'altar del Sagrament y resa vint parenostres—li digué el mossèn.

—¿Vint parenostres?—replicà el xicot.—No podré pas.

—¿Per què?

—Perquè no més en sé un.

Se parla de la comoditat y de l'economia dels selvatges a l'anar pel món despullats.

Y en Palaudaries, que s'acaba de comprar un vestit, exclama:

—¿Veu? Aquet trajo m'ha costat vint duros. Si fos moda anar despullats, com els selvatges, ara jo aquets vint duros els tindria... a la butxaca.

ENDEVINALLES

XARADES

I

—Treu l'1.ª-2.ª de l'1.ª-2.ª-3.ª, 2.ª-3.ª-a.

JOAN ROCABERT

II

Nom de consonant ma *prima*, lo mateix es ma *segona*, y *prima-segona-terça* us donarà un nom de dona.

J. R. (a) GARRA

ANAGRAMES

I

Ahir contava la tia que la filla d'en *Total*, quan són ella y en *Pasqual*, ab un *tot* passen el dia.

B. ROIG Y P. ORIO

II

—Vegi, *Tot*, si per *total* pot vendre'm una postal.

JOAN ROCABERT

III

La *Tot* y ses germanetes són una *tot* morenetes.

JOAN ROCABERT

IV

Tan mala *tot* té en *Sevé*, que ara ha agafat la *total* de ferse del requetè.

R. VALLS

TARGETA

SOTERO B. ELIAS

MANLLEU

Combinar el nom d'un drama castellà.

DOMINICA ROVIRA ORTÍ

CONVERSA

—Pep, digues al teu germà que vingui a *Matró*, aquest hivern.

—Està molt bé; però ¿a quin germà ho heig de dir?

—Al que entre tots dos hem dit.

LLUIS RAMIS CAMALÓ

JEROGLIFICS

I

Contra

JOAN ROCABERT

II

J Quim A
T G
ANA

RICARDO LAFFITTE

III

X
A I ER

LAUREA CARDONER

IV

11'25

SOR PRESA

L'obertura de les Corts

—¡Ruixquet, petits!... ¡A dintre, tots; y a fer bondat, o sinó us trec la menjadora!...

Dissabte vinent, dia 28
NÚMERO EXTRAORDINARI
DE
La Campana de Gracia

Actualitat política - Conflicte obrer

8 planes de dibuixos y text = 10 centims

Impremta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a